

SÖKANDE

Doro AB, 556161-9429
Ombud: Advokat Paula Eninge

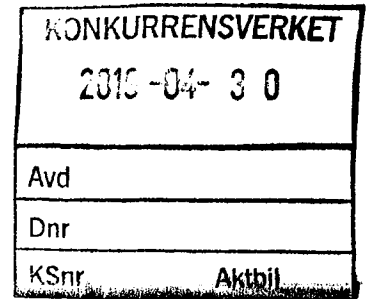
MOTPART

Ronneby kommun
Karlshamns kommun
Karlskrona kommun
Olofströms kommun
Sölvesborgs kommun

Ombud: Maria Symbonis
Upphandling Ronneby kommun

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, ÄLOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Ronneby kommun, Karlshamns kommun, Karlskrona kommun, Olofströms kommun och Sölvesborgs kommun (kommunerna) har genomfört en förnyad konkurrensutsättning utifrån ramavtalet ”Trygghetslarm och larmmottagning 2015”. Av avropsförfrågan framgår att kontrakt tilldelas den ramavtalsleverantör som lämnat ekonomiskt mest fördelaktiga anbud på avropsförfrågan enligt preciserade villkor. Av tilldelningsbeslutet framgår att två anbud inkommit, från Doro AB och Tunstall AB, samt att uppdraget går till Tunstall AB.

YRKANDEN M.M.

Doro AB (Doro) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att avropet ska rättas på så sätt att ny anbudsprövning ska genomföras utifrån den utvärderingsmodell som angetts i förfrågningsunderlaget till avropet, varvid Doros anbud ska tilldelas aktuellt kontrakt. I andra hand yrkas att förvaltningsrätten vid sin slutliga prövning beslutar att avropet ska avbrytas och göras om.

Kommunerna bestrider Doros krav på att förvaltningsrätten ska förordna om att den förnyade konkurrensutsättningen (avropet) i första hand ska rättas och i andra hand avbrytas och göras om.

Vad parterna anför

Doro

Avropet avser ”delområde 1 – Trygghetslarm hela kedjan” och utgör en förnyad konkurrensutsättning i enlighet med SKL Kommentus Inköpscentral bakomliggande ramavtal gällande Trygghetslarm och larmmottagning 2015. Underlaget till upphandlingarna utgörs av fem separata underlag för de fem kommunerna. Efter den initiala publiceringen av avropsförfrågningarna har kommunerna svarat på ramavtalsleverantörernas ställda frågor och vid flertal tillfällen publicerat uppdaterade korrigerade underlag i form av nya filer via webbtjänst.

I tilldelningsbeslutet har Tunstall erhållit tilldelning för alla fem kommunerna. Det finns i det nu aktuella avropsunderlaget inte angett hur tilldelning ska ske samt hur utvärderingen ska gå till. Det framgår inte heller av tilldelningsbeslutet hur utvärderingen skett.

Under varje kommunspecifik avropsförfrågan har följande text under punkt 1.3 "Prövning av avropssvar" angetts. "Prövning av avropssvar sker i två (2) steg. I det första steget (steg 1) kontrolleras att avropssvaren uppfyller samtliga krav som angetts i avropsförfrågan. I det andra steget (steg 2) prövas avropssvaren och avroparen beräknar kostnaden för erbjudna tjänster. Kontrakt tilldelas en ramavtalsleverantör för samtliga UM ("upphandlande myndighet") samt som lämnat ekonomiskt mest fördelaktiga anbud på avropsförfrågan enligt preciserade villkor".

Avropsunderlaget är otydligt avseende vad "samtliga UM" utgörs av eftersom denna info bara finns med på de kommunspecifika underlagen varför det måste förstås som att det finns fem upphandlande myndigheter som avropar från ett ramavtal. Ronneby kommun har dock hållit i det gemensamma utskicket av de separata avropsförfrågningarna för respektive kommun. Utifrån underlaget till avropet måste dock upphandlande myndighet uppfattas som varje kommun för sig. På grund av otydligheten har en förfrågan gjorts angående detta, det vill säga om ett övergripande avtal, eller om varje i avropsunderlaget ingående kommun ska teckna ett eget separat avtal. Kommunerna har då svarat att "Varje upphandlande myndighet tecknar ett eget separat avtal". Detta är direkt motstridigt med hur upphandlingen sedan gått till.

Vald grund för tilldelning ska enligt avropsunderlaget punkt 1.3 vara det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. De erbjudna priser som ska utvärderas i samband med avropet ska anges i en särskild excelmatris, svarsmodell som är bilaga 1 till respektive förfrågningsunderlag. Svarsbilagan har fyra flikar som innefattar vägledning, precisering av krav, utvärderingskriterier samt prisuppgifter. Av svarsbilagan, flik 4, framgår anbudspriset och sedan kan anbudsgivare erhålla ytterligare mervärde (mervärde anges av UM under flik 2, angivet mervärde visas även i flik 3 där anbudsgivare även anger kravuppfyllnad). När mervärdet dras av anbudspriset framgår resultatet för

utvärderingen. I övrigt framgår förutsättningar och villkor av förfrågningsunderlaget.

Vid tidpunkten för anbudens utgång hade två ramavtalsleverantörer ingett anbud/avropssvar, varav Doro var en av dem. Av tilldelningsbeslutet framgår att Tunstalls anbud antagits då Tunstall ansågs ha det lägsta totala anbudspriset. I avropssvaret från Tunstall har en inaktuell version av svars-mallen använts för Karlshamns kommun, svars-mallen blad 4. Prisuppgifter anger priser och summering för utvärdering. För denna kommun finns det även ett svar på frågor som förtydligar hur delsumman längst ned i bladet ska ingå i den totala summeringen. Av Tunstall inlämnade, inte aktuella, version av svars-mallen finns ett prisalternativ för ”köp” av hela larmkedjan som tagits bort i den senast publicerade versionen. Utvärderingen har därför inte kunnat ske med gällande underlag för Tunstall vilket innebär att utvärderingen skett i strid med likvärdighets-, öppenhets- och icke-diskrimineringsprincipen, eftersom olika svars-mallar för de två anbudsgivarna använts i utvärderingen.

Tunstall har inte inkommit med ett anbud i enlighet med avropsförfrågan och Doro är därmed den enda anbudsgivare som inkommit med ett anbud i enlighet med avropsförfrågan.

De av Doro inlämnade priserna är inte identiska med de som använts vid summeringen som kommunerna redovisat i tilldelningsbeslutet. Utvärderingen har därmed inte skett utifrån de principer som angetts i förfrågningsunderlaget och utifrån de gällande principerna i LOU. Av tilldelningsbeslutet framgår att Doros summering uppgår till ett högre belopp än det för Tunstall. Beslutet klargör dock inte hur det summerade totalbeloppet tagits fram. Det stämmer inte heller överens med de priser som Doro lämnat i anbudsförfarandet till kommunen. Upphandlingens sätt att utvärdera det totala beloppet som redovisas i beslutet har inte redovisats och strider därmed mot

principen om öppenhet och förutsägbarhet som gäller vid offentlig upphandling. Det saknas sådan information i avropsunderlaget där det går att utläsa hur utvärderingen ska göras eller hur utvärderingen av samtliga anbud kommer att ske.

Enligt kommunerna har utvärdering skett enligt svarsmallen. Det finns en svarsmall för respektive kommun. I avropsmallen saknas det uppgifter som dels definierar respektive svarsmall, dels hur respektive svarsmall ska ingå i ett totalt summerat utvärderingspris för alla kommunerna. Av avropsmallen framgår endast att ett totalt utvärderingspris ska erhållas för varje kommunspecifik svarsmall. Om utvärdering hade skett enligt svarsmallen för avropet så skulle det för Karlskrona kommun medfört att det utvärderades på 48 månader som angetts i svarsmallen och inte på 46 månader. Beräkningen över 46 månader innebär en korrigering av förutsättningarna för avropet som utförts efter vad som angetts som sista anbudsdag. En fråga ställdes till Karlskrona kommun med innebörden att för det fallet att avtalslängden kom att förändras så måste antal månader för utvärdering korrigeras i svarsmallen. Svaret som Karlskrona kommun gav var att detta skulle korrigeras och en ny bilaga bifogas. Därefter publicerades en ny svarsmall av Karlskrona kommun med 48 månader som ny utgångspunkt. Motsvarande gjordes inte för övriga mallar eller den slutgiltiga svarsmallen före tidpunkten för den sista anbudsdagen.

Tunstalls svar baserades på en version för Karlshamns kommun som inte är i enlighet med den slutgiltiga svarsmallen. För att utvärdering ska kunna ske likvärdigt och ett jämförbart resultat erhållas så kan instruktionen enbart förstås på så vis att den senaste publicerade svarsmallen ska användas vid inlämnande och utvärdering. Förutsättningen att något annat skulle gälla kommunicerades inte innan den sista anbudsdagen. Doro fråntogs därmed möjligheten att inkomma med ett anbud som var jämförbart med Tunstalls, vilket är oförenligt med de principer som gäller för offentlig upphandling.

Ändringar som kan anses utgöra en ändring i avropsförfrågan – som dessutom har en avgörande betydelse för utfallet vid beslutet om tilldelning – ska med all tydlighet kommuniceras från den upphandlande myndigheten så att alla leverantörer kan ta del av dessa och därefter ta ställning till om det ingivna avropsunderlaget bör justeras.

På grund av kommunernas agerande och felaktiga tillämpning av förfrågningsunderlaget har Doro bedömts inte ha lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga priset och kommunen har istället beslutat att tilldela Tunstall kontraktet. Den ändring som kommunerna gjort av hur utvärderingen av anbudspriset ska gå till framgår inte av förfrågningsunderlaget. Detta har inneburit att Tunstall felaktigt tilldelats kontraktet och att Doro missgynnats. Kommunerna har därmed handlat i strid med likabehandlings- och transparensprincipen. En ny anbudsprövning ska således genomföras av avropet utifrån den utvärderingsmodell som angetts i förfrågningsunderlaget, varvid Doros anbud ska tilldelas aktuellt kontrakt.

För det fall förfrågningsunderlaget och därtill svarsmallen inte ska uppfattas så som Doro haft skäl att uppfatta den så har kommunerna varit otydlig i denna del i förfrågningsunderlaget. Otydligheten har påverkat anbudsgivarna i det konkurrensuppsökande skedet vilket innebär att Doro inte har fått möjlighet att lämna sitt mest fördelaktiga anbudspris. För det fall Doro hade fått kännedom om att kommunerna skulle utvärdera lämnade priser på annat sätt hade Doro kunnat lämna ett annat anbudspris. Det finns således även skäl för att avropet ska göras om.

Doro har lidit skada till följd av att kommunerna inte följt förfrågningsunderlaget, LOU och praxis och därtill inte tilldelat Doro kontraktet. Hade kommunerna följt förfrågningsunderlaget i enlighet med LOU och de ge-

menskapsrättsliga principerna hade Doro tilldelats kontrakten. Kommunernas agerande har härav ett direkt samband med skadan som Doro lider och riskerar att lida.

Kommunerna

Kommunerna har inte frångått Kommentus avropsstöd eller mallar, inte tagit ovidkommande hänsyn, frångått de gemenskapsrättsliga principerna eller i övrigt brutit mot någon bestämmelse i LOU. Då behoven skiljer sig åt mellan kommunerna valde varje upphandlande myndighet, för tydlighetens skull, att använda separata bilagor istället för att publicera samtliga uppgifter i en gemensam bilaga. Detta tillvägagångssätt är ovidkommande för slutresultatet. Doro har anfört att svaret som getts i ”Frågor och svar” under annonseringstiden är motstridigt med hur upphandlingen sedan gått till. Svaret syftar till att upplysa anbudsgivaren om att varje kommun, i egenskap av egen juridisk person, tecknar eget avtal med vinnande leverantör och att ett gemensamt avtal inte är aktuellt. I avropsförfrågan framgår tydligt under punkten 1.3 att ”Kontrakt tilldelas en ramavtalsleverantör för samtliga UM samt som lämnat ekonomiskt mest fördelaktiga anbud på avropsförfrågan enligt preciserade villkor”. Utvärderingen har skett enligt Kommentus Excelfil Svarsmall delområde 1 (döpt till ”Svarsmall för priser” i avropet). Under flik 1 finns en vägledning i hur Excelfilen ska fyllas i av såväl beställare som av ramavtalsleverantör samt att mallen används i utvärderingssyfte då det resulterar i ett totalt utvärderingspris.

Under annonseringstiden uppdaterades Excelfilen utifrån de frågor som inkom. Tunstall AB lämnade anbud för Karlshamns kommun i version reviderad 2018-10-17 och inte i slutlig version reviderad 2018-10-22. Rättelse av anbudet har skett enligt publicerad version 2018-10-22.

I Excelfilen för Karlskrona kommun har fel antal månader för kontraktet angetts. 48 månader är angivna istället för 46 månader, vilket är det korrekta

antalet månader avtalet löper på för samtliga upphandlande myndigheter. Rättelse har skett utifrån inkomna anbud, vilket har resulterat i en differens mellan inlämnade anbudssummor och slutliga anbudssummor.

Doro påpekade i fråga under annonseringstiden att avtalstiden för Karlskrona skiljer sig åt i avropsförfrågan och kontraktet. I svar från kommunen angavs korrekt avtalsperiod och ny avropsförfrågan bifogades. I det fall Doro fortfarande ansåg att underlaget var otydligt fanns möjligheten att kräva ytterligare förtydligande från kommunerna. Excelfilen var dessutom inte låst och antalet månader kunde, utifrån Kommunernas svar, korrigeras av Doro.

Samtliga uppgifter för att lämna ett korrekt anbud framgår av upphandlingsunderlaget samt av de svar som getts i samband med frågor som ställts av anbudsgivarna under annonseringstiden. Det står anbudsgivare fritt att efterfråga utvärderingen eller de beslut som ligger till grund för tilldelningsbeslutet. Doro har emellertid inte bemödat sig att få ta del av dessa uppgifter där all ovan information framgår.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (ÄLOU) upphävdes i samband med att lagen (2016:1145) om offentlig upphandling trädde i kraft den 1 januari 2017. I övergångsbestämmelserna anges dock att den upphävda lagen alltjämt ska tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet. Den upphävda lagen är således tillämplig vid bedömningen av den nu aktuella upphandlingen.

Enligt 1 kap. 9 § ÄLOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § ÄLOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Av förfrågningsunderlaget till ramavtalet anges i avsnitt 1.3.1 – Avrop med förnyad konkurrensutsättning – att anskaffning av produkter och produktrelaterade tjänster sker genom avropsförfarandet förnyad konkurrensutsättning i enlighet med 5 kap 7 § ÄLOU.

Av 5 kap. 7 § ÄLOU framgår bl.a. att om ramavtal ingåtts med flera leverantörer och om inte alla villkor är angivna i ramavtalet, ska parterna inbjudas att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Dessa villkor får om det är nödvändigt preciseras och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter talan grundas och att domstolens prövning begränsas till de grunder som parten åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2002 ref. 50 uttalat att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när. Först när det klart kan konstateras att en upphandlande myndighets bedömningar gjorts i strid med

förfrågningsunderlaget eller i strid med principerna i LOU finns skäl att ingripa.

Doro har gjort gällande att det i avropsunderlaget inte angetts hur tilldelning ska ske, hur utvärderingen ska gå till samt att det av tilldelningsbeslutet inte framgår hur utvärderingen skett. Förvaltningsrätten konstaterar att det av avropsförfrågan punkt 1.3 framgår att prövning av avropssvar ska ske i två steg. Först kontrolleras att avropssvaren uppfyller samtliga krav sedan prövas avropssvaren och avroparen beräknar kostnaden för erbjudna tjänster. Vidare framgår att kontrakt tilldelas en ramavtalsleverantör för samtliga UM samt som lämnat ekonomiskt mest fördelaktiga anbud på avropsförfrågan enligt preciserade villkor. Förvaltningsrätten anser att formuleringen är tydlig nog och att avropsförfrågan inte i denna del står i strid med vare sig det underliggande ramavtalet eller med principerna i ÄLOU. Förvaltningsrätten konstaterar att kommunerna i sitt tilldelningsbeslut inte haft någon skyldighet att närmare redovisa hur utvärdering skett. Doro har vidare anfört att avropsunderlaget är otydligt avseende vad "samtliga UM" utgörs av. Förvaltningsrätten anser inte att avropsunderlaget kan anses otydligt i denna del.

Doro har vidare gjort gällande att det i avropssvaret från Tunstall har använts en inaktuell version av svarsmallen för Karlshamns kommun och att Tunstall därmed inte har inkommit med ett anbud i enlighet med avropsförfrågan. Kommunerna har anfört att excelfilen under annonseringstiden uppdaterades utifrån de frågor som inkom och att Tunstall AB lämnade anbud för Karlshamns kommun i version reviderad 2018-10-17 och inte i slutlig version reviderad 2018-10-22 men att rättelse av anbudet har skett enligt publicerad version 2018-10-22. Förvaltningsrättens bedömning är att Tunstall inkommit med ett anbud i enlighet med avropsförfrågan.

Doro har anfört att deras inlämnade priser inte är identiska med de som använts vid summeringen som Kommunerna redovisat i tilldelningsbeslutet

och att utvärderingen därmed inte har skett utifrån de principer som angetts i förfrågningsunderlaget och utifrån de gällande principerna i LOU. Kommunerna har förklarat prisskillnaden så som att det i excelfilen för Karlskrona kommun har angivits fel antal månader för kontraktet, 48 månader istället för 46 månader, men att rättelse har skett utifrån inkomna anbud, vilket har resulterat i en differens mellan inlämnade anbudssummor och slutliga anbudssummor. Förvaltningsrättens bedömning är att förfarandet inte har skett i strid med principerna i ÄLOU.

Förvaltningsrätten konstaterar vidare att kommunerna i ”Frågor och svar” förtydligat vilken korrekt avtalsperiod är. Vidare finner förvaltningsrätten att frågan är en smärre otydlighet i förfrågningsunderlaget som kan läkas under ”Frågor och svar”. Doro har ställt följande fråga.

”I fil avropsförfrågan avser kontraktet tidsperioden ”2019-01-01 – 2020-10-16 + möjlighet till ett + ett års förlängning. I bilaga 2 mall för kontraktet är det angivet 2019-01-01 – 2020-12-31 med möjlighet till ett plus ett års förlängning för kontraktets avtalstid. Grundavtalsperioden har två olika slutdatum. Kan förtydligande lämnas på vilka datum som gäller så att anbudsgivare kan beräkna pris? (korrigera antal månader för utvärdering i svarsmallen blad 4 om avtalslängden förändras)”

Kommunerna har i svar angett följande.

” Korrekt text är 2019-01-01 – 2020-10-16 + möjlighet till ett + ett års förlängning. Ny bilaga bifogad.”

Förvaltningsrätten konstaterar att då förfrågningsunderlag omfattar såväl bilagor till det ursprungliga upphandlingsdokumentet som kompletterande handlingar till det, innefattas förtydligandet i ”Frågor och svar” i förfrågningsunderlaget. Kommunernas svar om korrekt text får anses vara det som gäller för upphandlingen.

Efter genomgång av handlingarna i målet finner förvaltningsrätten vid en sammantagen bedömning att den förnyade konkurrensutsättningen får anses överensstämma med kraven i det underliggande ramavtalet. Vad Doro har

anfört i målet förändrar inte denna bedömning. Inte heller har Doro enligt förvaltningsrättens bedömning visat att Kommunerna har genomfört den förnyade konkurrensutsättningen i strid mot de grundläggande principerna i ÄLOU. Doros ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-05)

Kristina Jonsson
rådman

Föredragande: Susanne Rehnström

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.